

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

w sprawie płk. S. M.
podejrzanego z art. 231 § 2 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 24 lipca 2019 r., skargi obrońcy
na przewlekłość postępowania przygotowawczego
prowadzonego przez prokuratora
Prokuratury Okręgowej w W.,
w sprawie sygn. akt PO IV Ds. (...)

postanowił:

oddalić skargę.

UZASADNIENIE

Dnia 8 maja 2019 r. obrońca podejrzanego płk. S. M. wniósł skargę za pośrednictwem Prokuratury Okręgowej w W. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuratora Okręgowego w W., sygn. akt PO IV Ds. (...), bez nieuzasadnionej zwłoki. Autor skargi wniósł o stwierdzenie, że śledztwo prowadzone wobec podejrzanego trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Nadto skarżący wniósł o zasądzenie w oparciu o przepis art. 12 ust. 4

ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. „o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki” (Dz. U. 2004 r., Nr 179, poz. 1843) kwoty w wysokości 10 000 zł.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że przedmiotowe postępowanie toczy się 29 miesięcy, co stanowi ponad 7 - krotne przekroczenie terminu trwania śledztwa określonego w przepisach Kodeksu postępowania karnego. Zdaniem autora skargi w sprawie nie są podejmowane decyzje merytoryczne, pomimo wykazania w toku postępowania sprawności i przydatności przedmiotowego sprzętu meteorologicznego oraz braku jakiejkolwiek roli S. M. przy podejmowaniu decyzji o jego odbiorze. Nadto skarżący dodał, że podejrzany pozostaje pod zarzutem ponad 20 miesięcy, zaś czynności śledztwa nie są prowadzone sprawnie, ani nie wymagają tak długiego i wieloletniego okresu.

W dniu 21 maja 2019 r. pismem uzupełniającym obrońca cofnął wniosek o przyznanie od Skarbu Państwa kwoty 10 000 zł.

W pisemnej odpowiedzi na skargę, prokurator wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga na przewlekłość postępowania przygotowawczego okazała się nieuzasadniona.

Wnikliwa analiza całokształtu czynności podejmowanych w sprawie o sygn. PO IV Ds. (...) przez Prokuraturę Okręgową w W. w aspekcie przesłanek określonych w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. „o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki” w konfrontacji z

zarzutami postawionymi przez skarżącego prowadzi do wniosku, iż twierdzenie o zaistniałej przewlekłości postępowania i naruszeniu prawa podejrzanego do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki nie potwierdziło się.

W zakresie ustalenia, czy w sprawie karnej nastąpiła przewlekłość postępowania w rozumieniu w/w ustawy, sąd rozpoznający skargę jest zobowiązany do oceny terminowości i prawidłowości czynności podjętych przez organ procesowy, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności.

Analizując powody i terminowość rozpoznawania sprawy, a w szczególności długość terminów pomiędzy kolejnymi czynnościami, zauważyć należy, iż o wystąpieniu przewlekłości postępowania nie stanowi samo przez się przekroczenie terminów śledztwa czy dochodzenia, określonych w art. 310 k.p.k. i art. 325i k.p.k. W literaturze podkreśla się, że wskazane tam terminy w ograniczonym tylko stopniu mogą być przydatne dla oceny sprawności postępowania (M. Laskowski, Skarga na przewlekłość postępowania przygotowawczego (pierwsze refleksje), Przegląd Sądowy 2009). Zasadnym jest jednak pogląd, że choć nie są to wyznaczniki decydujące, to jednak stanowią istotną wskazówkę co do tego, jaki czas ustawodawca uznał za właściwy dla modelowego, ustawowo zaprogramowanego przebiegu postępowania przygotowawczego prowadzonego w formie śledztwa, czy dochodzenia. Należy brać także pod uwagę przedmiot prowadzonego postępowania. Zwłaszcza śledztwa dotyczące zorganizowanych form przestępczości, przestępczości gospodarczej (czyli tak, jak w niniejszym postępowaniu w aspekcie podmiotowo – przedmiotowym), czy przestępczości karno-skarbowej, będą z zasady wymagać więcej czasu i ocena przewlekłości musi uwzględniać i te okoliczności. W ocenie Sądu Najwyższego pod względem stopnia faktycznej i prawnej złożoności, rozpoznawana sprawa nie

należy do prostych. Okoliczność ta w zakresie analizy zachowania, bądź też nie, terminowości i sprawności w przeprowadzaniu poszczególnych czynności procesowych, w tym przesłuchania wielu świadków oraz przeprowadzenia eksperymentów procesowych z udziałem ekspertów IMGW i czasu oczekiwania na ich opinie, mające obejmować niewątpliwie obszerny materiał poddawany analizie, nie może pozostawać bez znaczenia i powoduje *in concreto* brak możliwości przyjęcia stanu przewlekłości postępowania w tej sprawie w rozumieniu w szczególności powołanego już przepisu art. 2 ust. 2 ustawy z 2004 r.

Jak słusznie podniósł prokurator w pisemnej odpowiedzi na skargę sprawa niniejsza ma charakter skomplikowany, wielowątkowy i wieloosobowy. Prokuratura zrealizowała dotychczas kilkanaście wniosków dowodowych złożonych przez podejrzanych i ich obrońców. Realizacja niektórych z tych wniosków, jak np. co do konieczności przeprowadzenia eksperymentów procesowych, była niezależna od organów procesowych i wymagała oczekiwania na dostępność przedstawicieli IMGW, a następnie na uzyskanie wyników ich pracy. Zaznaczyć trzeba, że faza *in personam* wobec S. M. rozpoczęła się w dniu 27 września 2017 r., co przyznaje wprost w skardze jej autor (s. 2), a więc nie jest to okres wieloletni jak wskazano w tym piśmie procesowym (s. 7). Analiza czynności procesowych jakie przeprowadzono w sprawie, której dotyczy skarga, dowodzi tego, że przeprowadzono ich do tej pory blisko sto (m. in. przesłuchano świadków, podejrzanych, poddano analizie obszerną w treści dokumentację, w tym przetargową, miały miejsce konfrontacje oraz eksperymenty procesowe). O sukcesywnym zintensyfikowaniu merytorycznych działań prowadzących śledztwo dowodzi fakt, że niejednokrotnie prowadzono je praktycznie dzień po dniu. I tak, tytułem przykładu wskazać należy:

- pomiędzy dniem 16, a 19 października 2017 r. przesłuchano pięciu świadków (B. P., A. R., M. B., A. P., M. S.);
- pomiędzy 13, a 15 marca 2018 r. przesłuchano w charakterze świadków trzy osoby (M. S., M. Z., K. O.);
- pomiędzy dniem 5, a 7 czerwca 2018 r. przeprowadzono eksperymenty procesowe i oględziny przedmiotów z udziałem stron.

Ponadto dokonano dalszych, niezbędnych, czynności zmierzających do poszerzenia materiału dowodowego w sprawie, tj. w szczególności:

- pomiędzy dniem 14 grudnia 2018 r., a 14 stycznia 2019 r. wykonano m. in. analizę postępowania przetargowego i przesłuchano kolejnego świadka L. K., który przekazał szereg informacji, które muszą zostać procesowo zweryfikowane z uwagi na ich wagę dla ustalenia podstaw ewentualnej odpowiedzialności prawnokarnej podejrzanych;
- pomiędzy dniem 8, a 10 maja 2019 r. przesłuchano czterech świadków (B. P., A. S., M. S., J. K.).

W kolejnych miesiącach trwania postępowania przygotowawczego koniecznym stało się gromadzenie licznej dokumentacji, a szereg czynności determinowanych było, jak już zaznaczono, koniecznością realizowania licznych wniosków dowodowych składanych przez uprawnione podmioty. W takiej sytuacji nie można zasadnie twierdzić, że śledztwo jest prowadzone nieprawidłowo i to w ujęciu przedstawionym w rozpoznawanej skardze na przewlekłość.

Nie ulega wątpliwości, że postępowanie w sprawie PO IV Ds. (...), we wskazanej fazie procesu karnego trwa od stycznia 2017 r., ale - w świetle przedstawionych powodów, realiów tego skomplikowanego śledztwa - nie można przyjąć, iż jest ono prowadzone zbyt przewlekłe, wręcz „opieszale”, co mogłoby potwierdzić zarzuty wskazane w skardze obrońcy S. M.

Sama długotrwałość postępowania nie przesądza, że doszło do jego przewlekłości. Przewlekłość zachodzi dopiero wtedy, gdy postępowanie jest prowadzone rozwlekle, ponad konieczność (podkreślenie – SN) wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Chodzi bowiem o to, by czynności zmierzające do wydania decyzji procesowych kończących dany etap procesu karnego zabierały, obiektywnie rzecz ujmując, odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się właśnie bez zbędnej zwłoki, bez nieuzasadnionego opóźnienia.

W świetle tych wszystkich okoliczności, w tym także treści materiałów niejawnych przekazanych do Sądu Najwyższego z przedmiotowym pismem procesowym obrońcy podejrzanego, zasadny jest wniosek, że nie nastąpiło naruszenie prawa płk. S. M. do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym bez nieuzasadnionej zwłoki i skargę, zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze (...) należało oddalić.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.